

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

juni 2022

PERSONEELSBLAG VAN STICHTING JONG LEREN

De kernvakken
Vroeger, nu en in de toekomst

Wat vind jij?

Wat is leidend:
leerling of leerstof?

Stoepkrijt, kaartjes en een glimlach
Tips voor bewegend leren

Kernvakken

Hoe is het onderwijs ontstaan? Al eeuwen zijn lezen, schrijven en rekenen belangrijke vaardigheden. Het begon met kloosterscholen die bovenal gericht waren op de verspreiding van het geloof. Later voerde het klassikale onderwijs steeds meer de boventoon. Ondertussen hebben scholen een heel andere functie: we stimuleren leerlingen het maximale uit zichzelf te halen en bereiden hen voor op hun rol in een sterk veranderende samenleving.

Jong Leren biedt ieder kind een brede vorming met de kernvakken als basis. Deze kernvakken zijn immers nodig om je in andere vakken te kunnen ontwikkelen, zoals digitale geletterdheid of geschiedenis. Maar ook om je later staande te kunnen houden in de maatschappij. Denk bijvoorbeeld aan het interpreteren van overheidsinformatie, of het berekenen van de uitgaven bij de aanschaf van een elektrische auto.

In dit magazine belichten we de veelzijdigheid van de kernvakken. Voor veel collega's een van de belangrijkste redenen om voor het onderwijs te kiezen. De kernvakken bieden nog volop uitdaging, nietwaar?

JOHN
MARLIES

Korte berichten

Afscheid van twee Jong Leren-scholen

Per 1 augustus gaan twee scholen over naar andere stichtingen. We nemen afscheid van de Immanuëlschool die gaat fuseren met De Zevensprong in Rijsenhout. De nieuwe school valt onder SOPOH.

In Zandvoort fuseren de Nicolaasschool en De Duinroos tot één Stopoz-school. Voor beide scholen is deze keuze gemaakt vanwege het 'robuuste scholen'-beleid: er zijn voldoende leerlingen nodig om een pedagogisch, didactisch en organisatorisch goede school te kunnen blijven.

De teams van de Immanuëlschool en de Nicolaasschool zijn de afgelopen maanden druk in de weer geweest met allerlei voorbereidingen voor de nieuwe scholen. Via deze weg willen we jullie allemaal heel hartelijk bedanken voor jullie inzet!

Onderwijs in digitale geletterdheid net zo essentieel als taal en rekenen

Uit onderzoek van het SLO blijkt dat de ongelijkheid in digitale vaardigheden tussen Nederlandse leerlingen groot is. Er zijn zelfs leerlingen die digitaal laaggeletterd zijn. Onderwijs kan het verschil maken.

Na de zomervakantie bespreekt de Tweede Kamer welke kerndoelen voor digitale geletterdheid er voor de basisschool en de middelbare school (eindexamen) worden opgenomen. Minister Wiersma stelt voor de basis voorop te stellen: aan de slag met taal en rekenen en digitale geletterdheid integreren in die vakken.

7 vragen aan...

Kim Meijer

IB'er Antoniussschool

1. Wat was je eerste (bij)baan?

Op mijn 15e werd ik lid van een zwemvereniging, waar ik ook de opleiding tot zweminstructeur mocht doen. Na het behalen van twee diploma's kon ik zwemles geven.

2. Wie was je favoriete leraar en waarom?

Die had ik niet. Ik had niet zoveel met leraren en docenten. De leerkracht die mij het meest is bijgebleven is meester Sjef in groep 7. Hij likte letters van het krijtbord toen ons de 'klinkerdief' werd aangeboden.

3. Van welke sociale media maak je gebruik?

Ik ben vooral een lezer en zet niet mijn leven online. Ik haal vooral veel informatieve zaken van socials af.

Sandra Fransen
Taalmaatje en leraarondersteuner op De Ark in Heemstede

Even Appen met

Jij bent een Taalmaatje, wat houdt dat in?

Ik begeleid NT2-kinderen, ofwel nieuwkomers, die na de Internationale Taalklas (ITK) bij ons op school komen. Ik help hen bij taalgerelateerde problemen in de klas.

Om hoeveel kinderen gaat het?

Op dit moment begeleid ik 13 tot 14 leerlingen; de meesten zijn Turkse of Syrische kinderen. We hebben nog geen leerlingen uit Oekraïne, omdat deze kinderen in onze regio naar de ITK gaan.

Verwacht je wel extra kinderen op jouw school?

Dat denk ik wel. De ITK's wilden kinderen van nieuwkomers langer laten blijven om de corona-achterstanden in te halen. Maar door de komst van Oekraïense vluchtelingenkinderen, stromen de ITK-leerlingen nu waarschijnlijk sneller door naar het regulier onderwijs. Kinderen in de kleuterleeftijd krijgen het advies op een gewone basisschool te starten. Inmiddels is er bij de kleuters 1 leerling uit Oekraïne gestart.

Waarom ben je Taalmaatje geworden?

We willen de NT2-kennis en -expertise binnen de school opbouwen en minder afhankelijk zijn van adviezen van het ITK op afstand. Daarom heeft het ITK een 3-jarig scholingstraject opgestart. Ik heb de 3 jaar bijna afgerond.

Wat vind je zo bijzonder aan Taalmaatje zijn?

Door mijn functie als onderwijs-ondersteuner werk ik met veel NT2-Leerlingen. Het is in meerdere opzichten mooi om te zien hoe zij zich ontwikkelen.

Lisettes web/apptip

www.isdatechtzo.nl

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Herken jij een echt nepbericht? Verzonden berichten, bewerkte video's en cijfers die niet kloppen. Vraag jij jezelf wel eens af of iets echt zo is? Deze site laat zien hoe nepnieuws werkt en hoe je het kan herkennen.

Kortom, digitale geletterdheid als onderdeel van die basis.

□ Lees het volledige artikel op intranet.

Dit doe ik op Facebook, Instagram en Twitter.

4. Waarvoor mogen we jou wakker maken?

Liever helemaal niet, want ik heb nogal veel slaap nodig. Maar als je een skivakantie in de aanbieding hebt, ben ik de eerste die naast zijn bed staat.

5. Waar haal jij je inspiratie vandaan?

Uit de wereld om mij heen. Door dingen te doen waar ik energie van krijg. Positief in het leven te staan vanuit verwondering. Stil te staan en de constante stroom van informatievoorziening uit te zetten en te onderzoeken

wat mij dat brengt.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Dat we zoveel leerkrachten ICT-vaardig hebben zien worden toen het niet anders kon tijdens de lockdown en de kinderen thuisonderwijs moesten ontvangen.

7. Wat weten veel mensen niet van jou?

Dat ik ook paardencoach ben. Dat is niet een coach die paarden ondersteunt met problemen, maar iemand die mensen met een hulpvraag coacht en deze hulpvraag onderzoekt met ondersteuning van een paard.

In 2018 kwam Roos Rikumaha als frisse wind van buiten naar fusieschool Jong Geleerd. Met een master Leren en innoveren in de pocket werd ze teamleider bovenbouw en hield zij zich één dag bezig met een schoolbrede kwaliteitsslag op onderwijskundig gebied. Sinds dit schooljaar focust zij zich hier drie dagen in de week op. Een taak die op andere scholen vaak bij de directeur ligt. “Mijn directeur Hans Ettema en ik hebben de taken zo verdeeld dat we allebei doen wat we leuk vinden en waar we goed in zijn.”

“Binnen Jong Geleerd leggen we heel actief de schoolstructuur vast in kwaliteitskaarten”, begint Roos. “Hierdoor ontstaat duidelijkheid over hoe we werken en kunnen we makkelijk taken van elkaar overnemen. De leerlingenraad en de hierbij horende verkiezingen, bijvoorbeeld. Ook zorg ik dat de inhoud van vergaderingen overeind blijft. Wij hebben het niet over het kerstdiner. Dat laten we aan de commissie over. Wil je erover meepraten, dan ga je in die commissie. Natuurlijk is er ruimte voor evaluatie, maar in team- en bouwvergaderingen hebben we het over de inhoud.”

Korter op de leerling

Nu Roos niet meer voor de klas staat, zet ze haar educatieve vaardigheden dus in voor het begeleiden van teamleden. Dat is wel even schakelen: “Tegen kinderen kun je met de juiste feedback alles zeggen, die staan meestal automatisch in de leerstand. Bij het team kijk ik veel meer waar de energie is en wat onze leerlingpopulatie nodig heeft van ons als team. Een gerichte vraag was: hoe kunnen we meer aansluiten bij de individuele leerbehoeften van kinderen en inspelen op de verschillen tussen kinderen? Met andere woorden, hoe kunnen we de onderwijstijd nuttig besteden en korter op de leerling zitten? Want we voelden allemaal dat dit nodig was. Met dat draagvlak is verandering inzetten een stuk makkelijker.”

Kleinere groepjes

Preventief handelen is daarbij een speerpunt van Roos. “Onze spellingsmethode Staal is heel preventief qua opzet. Maar bij Pluspunt, onze nieuwe rekenmethode, hebben we daar de afgelopen twee jaar zelf een slag in gemaakt. Een leerling heeft twee blokken de tijd voordat een doel wordt getoetst. De leerkracht en de leerling volgen de vorderingen per doel nauwgezet. Tijdens herhalingsmomenten wordt deze informatie ingezet om te kunnen differentiëren en de instructie van de leerkracht efficiënt te kunnen inzetten. In de praktijk betekent dit dat een herhalingsles zelden een klassikale les is, zoals bij het aanbieden van nieuwe stof wel het geval is. Wie nog instructie nodig heeft krijgt het en de rest niet. Zo concentreer je je steeds op een kleiner groepje met als voordeel dat je na de toets zo min mogelijk hoeft te remediëren. De methode biedt dan namelijk niet zoveel meer en verwacht dat kinderen klaar zijn voor de volgende stap.” Na twee jaar op deze manier

“Van toetsen en evalueren naar plannen en vooruitdenken”

werken, ziet Roos dat het van de leerkracht een omslag vraagt van nakijken en evalueren naar plannen en vooruitdenken.

“Ook het loslaten van de kinderen die geen instructie meer nodig hebben, vinden leerkrachten soms spannend. Hoe beter de leerling de stof beheerst, hoe meer de verantwoordelijkheid verplaatst van de leerkracht naar de leerling.”

Unieke functie

“Dit rekenproject en hoe je je team meeneemt in ontwikkelprocessen, zijn slechts voorbeelden van mijn rol die voor andere scholen ook heel waardevol kan zijn”, benadrukt Roos. “Mijn functie is duidelijk anders dan die van een IB’er en ook dan die van mijn directeur. We vullen elkaar juist mooi aan. Het onderwijs moet mijn rol nog erkennen. Vaak ligt het sturen op kwaliteit bij directeuren of worden er externe adviseurs ingehuurd. Maar met de complexiteit van de taak van het onderwijs vandaag de dag en de hoeveelheid taken van directeuren, is het volgens mij een goede manier om de onderwijskwaliteit hoog te houden. Ik zie mezelf als drijvende kracht achter de schoolontwikkelingen op didactisch gebied en mede hierdoor kunnen we de kwaliteit waarborgen.”

Kennis delen via team RED

team
RED

Naast de vaste verbinding met een school, vindt Roos het ook heel leuk om haar kennis en expertise te delen binnen Jong Leren. Samen met Dorien Hulsebosch en Esther Hooijmans (Triade en Nicolaasschool) vormt ze team RED. Ze ontwikkelden al de trainingen ‘Executieve functies’ en ‘Feedback voor teams’, waar nu een aantal scholen van profiteren. “Onze trainingen zijn een professioneel alternatief voor externe adviesbureaus. De lijnen zijn kort, de drempel om te sparren is laag en veel Jong Leren-scholen hebben dezelfde schoolontwikkeling, waardoor wij snel kunnen inspelen op de behoeften. Binnenkort volgt hierover meer inhoudelijke informatie op het Scholingsplein.”

Annemarie Bevaart is leerkracht bij 10&Meer, de recent opgerichte tienerschool die in samenwerking tussen Jong Leren en stichting IRIS (middelbaar onderwijs) is opgericht. Leuk om eens een kijkje te nemen in een week uit haar leven.

Maandag

Met het nog kleine clubje leerlingen van 10&Meer op stap naar Amsterdam. We brengen onder meer een bezoek aan Artis en NEMO.

Dinsdag

Een studiedag over NUMO, het digitale programma dat we gebruiken om adaptieve oefeningen met taal en spelling.

Woensdag

Mijn dag als coach bij HVX. Ik voer verschillende talentgesprekken met leerlingen en begeleid ze bij hun taken.

Dit was mijn week

Donderdag

Een aantal keer per jaar volgen we een gastles techniek bij het Herbert Vissers College.

Vrijdag

Bij rekenen knutselen we een kubieke meter.

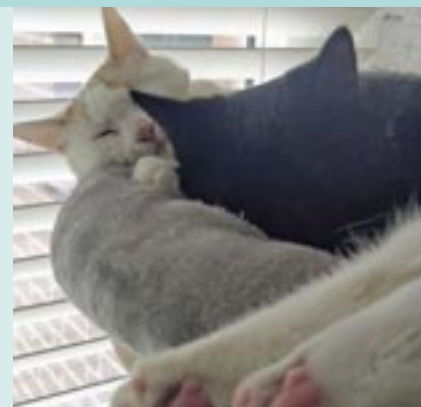

Zaterdag

Gezellige drukte bij het Bloemen-corso, dat bijna langs mijn huis rijdt. Opgegroeid in Lisse, dus ook heerlijk jeugd-sentiment.

Zondag

Een dagje lekker niks, en het goede voorbeeld nemen aan onze katten.

De Paradijsvogel creëert de ideale leesomgeving

Op IKC De Paradijsvogel in Vogelenzang is lezen een van de speerpunten. Uit de jaarlijkse leesmonitor blijkt dat het leesplezier onder de kinderen hoger is dan bij andere kinderen van hun leeftijd. Leescoördinator **Hedi Timmermans** vertelt wat op De Paradijsvogel bijdraagt aan de goede resultaten in het kernvak lezen.

“In onze school zit een kinderbibliotheek van de Openbare Bibliotheek”, begint Hedi. “Onze collectie is hierdoor altijd up-to-date. De boeken zijn voor op school en thuis. Een leesconsulent van de bibliotheek geeft regelmatig lessen en tips, maar de bieb wordt grotendeels door vrijwilligers gerund. Dat zijn leerkrachten en ouders die lezen belangrijk vinden.

De ouderbetrokkenheid bij het lezen is groot. De boeken in de bieb zijn voor op school en voor thuis.”

“Daarnaast is onze visie erop gericht dat leerlingen meer, beter en met meer plezier gaan lezen. We werken aan de ideale leeromgeving volgens het boek van leesbevorderaar Aiden Chambers.”

Loungebank

Op De Paradijsvogel wordt elke dag voorgelezen en er is dagelijks een moment voor zelfstandig lezen. Daarnaast wordt er instructie gegeven en gewerkt met de methodes Veilig Leren Lezen en Atlantis. Volgens Hedi komt dat neer op één tot anderhalf uur lezen per groep per dag. “Verder doen we veel leesbevorderingsactiviteiten, zoals in de Kinderboekenweek en tijdens de Nationale Voorleesdagen.” Ze noemt ook de loungebank. “Dat is een lekkere zithoek in de school waar kinderen ontspannen kunnen lezen.”

Praten over boeken

“Voor corona organiseerden we de leeskring, waar elke leerling een keer aan meedeed. Uit de bibliotheek leenden we voor elk kind hetzelfde boek. Als het boek uit was, praatten ze met de directeur - onder het genot van een kopje thee - over het boek. Ik hoop dat we dat snel weer kunnen oppakken.” Een ander leuk initiatief

voor meer leesplezier is de boekenpitch in groep 4-5. Het is een alternatief voor de traditionele boekbespreking. “Elk kind maakt thuis een poster over een boek dat ze hebben gelezen. Ze kiezen vervolgens zelf een plek in school om hun poster te laten zien en vertellen in vijf minuten over hun boek. Het

helpt kinderen laagdrempelig over boeken te praten.”

Pitch een boek

Natuurlijk heeft Hedi ook nog tips voor collega’s. Want leesbevordering hoeft volgens haar niet ingewikkeld te zijn. “Een boek pitchen kost maar 5 minuten en daarvoor hoef je het boek niet eens gelezen te hebben. Je bekijkt de kaft en de flaptekst en bladert door het boek. Wie met enthousiasme vertelt over wat hij ziet, komt een heel eind. Je zult zien dat boeken die op de plank blijven staan, dan ineens wél worden gekozen.”

Vier elementen van de ideale leesomgeving:

1. SELECTEREN
(aanbod, beschikbaarheid, toegankelijkheid en presentatie)
2. REAGEREN
3. LEZEN
4. DE HELPENDE VOLWASSENE

Stoepkrijt, kaartjes en een glimlach
Brenge de kernvakken in beweging

Samen leren

Stilzitten met je armen over elkaar en je voeten naast elkaar op de grond. Dat is niet meer van deze tijd. Tegenwoordig komen we de leerlingen zo goed mogelijk tegemoet in hun behoefte aan beweging door actieve werkvormen in te zetten in een rijke leeromgeving. De kernvakken lenen zich goed voor bewegend leren.

Om leerlingen te bereiken met de kennis die je wilt overbrengen, is het van belang dat je leerlingen volgt en hun doen en laten begrijpt. Door de relatie te zoeken kun je connectie voelen met de leerlingen en aansluiting zoeken bij hun belevingswereld. Dit vraagt verdieping en inlevingsvermogen met als mooiste resultaat een fijne sfeer en relatie.

Zuurstof naar je hersenen

Leerlingen die zich in een pauze of in een gymzaal vrij kunnen bewegen, laten veelal een glimlach op hun gezicht zien. Bewegen vermindert stress en spanning, je denkt weer helderder na, verbetert de doorbloeding en je werkt productiever. Dit zijn allemaal resultaten van onderzoeken die in de afgelopen jaren zijn gedaan. Wanneer je beweegt tijdens het leren gaat er namelijk meer bloed en zuurstof naar je hersenen. Leren is bovendien makkelijker en informatie die je opdoet, wordt beter verankerd. Beweging tijdens het leren zorgt ervoor dat je informatie beter en langer onthoudt (bron: M. Christians, 2013, onderwijsmaakjesamen.nl).

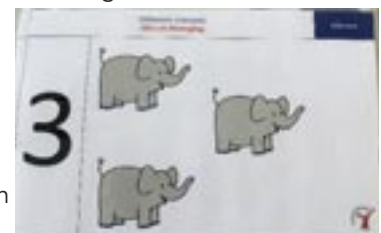
Dynamische schooldagen

Bart Griekspoor is als gymdocent de

aangewezen persoon om de leerlingen van IKC Triade en De Brug in beweging te krijgen. "Bewegend leren-filmpjes op Instagram wekten mijn interesse. En nadat mijn directrice mij had gevraagd voor de commissie Bewegend Leren bij IKC Triade ben ik mij er echt in gaan verdiepen. Een clinic van Wim de Gelder maakte mij nog enthousiaster", aldus Bart. "Ik volg nu de opleiding coördinator Dynamische Schooldag. Tijdens deze tweejarige opleiding leren we over bewegend leren en kijken we naar aspecten om een schooldag voor de leerlingen dynamischer te maken."

Stampen als een olifant

Voor IKC Triade en De Brug is een bureaulapper ontworpen met allerlei bewegend leren-oefeningen voor de kernvakken rekenen, taal, lezen en spelling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een loopdictee, levende rekenmachine, stuitersommen en alfabet spellen.

"De kleuters zijn het perfecte voorbeeld van

hoe een dynamische schooldag eruit ziet. Zij zijn de hele dag bezig met ontdekken door te bewegen. Een leuk voorbeeld om bewegend aan de slag te gaan met tellen is het dierentelspel. De leerkracht legt kaartjes neer met een aantal dieren (bv. 4 olifanten) de kinderen doen het gedrag van het dier na en het aantal keer dat het dier afgebeeld staat (4 keer stampen als een olifant)", vertelt Bart.

Dealen met rumoer

De lessen bewegend leren vragen van leerkrachten eigenschappen als vindingrijkheid en flexibiliteit. De lessen kunnen namelijk wel voor wat rumoer zorgen. Bart geeft de tip om te starten met een groepje op de gang, of om te starten met een energizer die in de daaropvolgende lessen wordt uitgebouwd. Op de vraag naar de favoriete bewegend leren-oefening gaan de ogen van Bart spontaan schitteren. "Oefeningen die je buiten kan doen vind ik erg tof. Met enkel een stuk stoepkrijt en een aantal kaartjes, verspreid over het schoolplein, met het onderwerp waarmee je aan de slag wilt gaan (bijvoorbeeld breuken) verzorg je in een handomdraai een bewegend leren-les, waarbij leerlingen plezier uitstralen en graag meedoen."

AAN DE SLAG MET TIPS VAN BART

"Om leerlingen zo goed mogelijk betrokken te houden en om een lesdag dynamisch te laten verlopen, hoeven leerkrachten de klassikale lessen slechts hier en daar aan te passen", besluit Bart met wat tips:

- Geef de les die je in gedachte hebt eens in de buitenlucht.
- Besluit je leerlingen in groepjes te verdelen, doe dat dan in verschillende niveaus. Dit kan rumoer en onrust voorkomen.
- Doe je al veel op het gebied van bewegend leren, wees dan een inspiratiebron voor je collega's. Wissel met regelmaat ideeën en materialen uit! Je hoeft het niet alleen te doen.

De kern

Soms word je ingehaald door de realiteit en het nieuws van de dag. Na het nieuws dat onze nieuwe minister 'vliegende brigades' wil inzetten om het bar slechte niveau in onderwijs-land op te krikken, kon ik niet anders dan een nieuwe column schrijven.

Hij heeft mij, als leerkracht, in mijn kern geraakt. Al jaren werk ik met veel plezier en toewijding in groep 3. Een groep waar de kinderen leren lezen en begrijpen wat ze lezen. Waar ze na een ferme basis in groep 1 en 2 zich de rekenvaardigheden eigen maken. De kernvakken. Ik werd geraakt als leerkracht, omdat ik weet dat hier voor mij altijd de kern heeft gezeten. Ik heb altijd mijn best gedaan ervoor te zorgen op deze gebieden het beste uit ieder kind te halen.

Door ministers voor hem kregen we steeds meer op ons bordje. Als er iets in de maatschappij gebeurde, dan moest daar 'op school' iets aan gedaan worden. Maar bovenal door het enorme lerarentekort en door de administratieve last lag de focus steeds minder op die kern, de kinderen bekwamen in de kernvakken.

Ik voel mij steeds meer een leerkracht van de oude stempel worden. En ik draag dat als een eretitel. Mijn overtuiging is dat de reeds genoemde vakken ook echt de kernvakken zijn. De toevoegingen van onze minister horen daar voor mij nóg niet bij. Ik ben er trots op dat ik veel van mijn onderwijstijd besteed aan deze vakken en 'de rest' als 'erbij' zie.

Misschien zijn er lezers teleurgesteld in wat ik schrijf, of in mijn overtuiging. Want we moeten meeveranderen, mee in de vaart der volkeren. Zeker! Maar dan moeten we wel eerst leren lezen en begrijpen wat we lezen, een rekensom kunnen uitrekenen én een fatsoenlijke brief kunnen schrijven.

Kees Kloost

KERNVAKKEN: NU EN TOEKOMST

De kernvakken zijn nog altijd leidend. Maar er komen ook steeds meer nieuwe vakken bij. Door de jaren heen verandert de focus op kernvakken daarom regelmatig. Vanuit drie perspectieven kijken we in dit artikel naar de kernvakken. Pensionado in de dop **Ardy Henneman** blikt terug, aanstormend onderwijstalent **Joëlla Pol** benadert de kernvakken in het nu en met SLO-manager **Bernard Teunis** kijken we naar de toekomst.

Wist je dat...

- Karel de Grote, die van 742 - 812 regeerde over het Frankische rijk, ervoor zorgde dat alle jongens naar school moesten? In zijn onderwijswetgeving stond dat kinderen op school moesten leren lezen. Dat was belangrijk om het christelijke geloof verder te verspreiden.
- pas in de 14e eeuw ook meisjes tot het onderwijs werden toegelaten? In verschillende steden en dorpen werden toen onafhankelijke scholen opgericht. Vanaf de 17e eeuw zaten de jongens en meisjes van alle leeftijden bij elkaar in de 'klas'.
- in de 17e eeuw hoofdelijk werd lesgegeven? Ieder kind kreeg een aparte opdracht van de meester en liet dit tweemaal per dag nakijken. De leerlingen betaalden per les en leerden schrijven, lezen en soms rekenen. Rekenen was het duurste vak op school.
- vanaf 1910 klassikaal onderwijs werd gegeven aan leerlingen van dezelfde leeftijd? Lezen werd geleerd met het aap-noot-mies-leesplankje, de vertelplatenset van Cornelis Jetsets, het letterdoosje, het leesboekje en het klassikale leesbord.

Terugblikken met Ardy Henneman

“Lesgeven is nu meer een spel, een wisselwerking. Dat is mooi”

Met wie kunnen we nu beter terugblikken op de kernvakken dan met Ardy Henneman? Hij gaat eind dit schooljaar na bijna 44 jaar onderwijs met pensioen. Niet omdat hij er zat van is, maar omdat hij vol energie wil stoppen. Ardy kwam op 21-jarige leeftijd van de pabo. Tegelijk met 130 andere studenten. “Slechts 5 van ons vonden in die tijd een baan, waaronder ik. Ik wilde graag met kinderen werken, maar als ik geen baan zou vinden, dan zou ik politicologie gaan studeren. Ik ben begonnen op de ‘afbouwschool’ in Voorhout. Daarna werd ik leraar op de Nicolaasschool en later directeur bij de Mariaschool. De Tweemaster, wat nu de Vijfsprong is, was de volgende stap in mijn carrière.”

Rijtjes kalken

“Het grootste verschil met 44 jaar geleden? De mensen zijn gespannen, de druk ligt hoog en we hebben overal systemen voor. Vaak genoeg zie ik plezier ontbreken. Ik weet nog dat het een week feest was als ik met dia-rolletjes aan kwam zetten in de klas. Nu kom je niet meer weg met een krijtje en frontaal lesgeven. Lesgeven is een spel geworden, een wisselwerking. Dat vind ik trouwens wél een mooie ontwikkeling.” Met de tijd meegaan, vond Ardy altijd vanzelfsprekend. “Anders houd je het echt niet zo lang vol in het onderwijs. De kernvakken heb ik altijd belangrijk gevonden, maar ook erg zien veranderen. En er komen steeds meer vakken bij. Zelf vond ik rekenen altijd heel leuk om te doen én om te geven. Hoeveel rijtjes sommen zal ik op het bord hebben gekalkt? Bij het handmatig uitrekenen van rapportcijfers, kwamen mijn reken capaciteiten weer van pas.”

Geen hoge cijfers

“Zelf deed ik nooit echt mijn best voor hoge cijfers”, bekent Ardy. “Ik was geloof ik wel goed in rekenen, maar sporten vond ik nóg leuker. Mijn eigen rapport heb ik niet meer, maar wel dat van mijn vader. Zo weet ik dat je in 1937 naast de kernvakken werd afgerekend op je kerkbezoek. Op De Vijfsprong zetten we vanaf volgend jaar de talentkaart van IEP in. Het rapport verandert in een soort groeidocument. Maar in welke vorm, laat ik aan mijn opvolgers over. Over rapporten zal altijd discussie blijven bestaan.”

Het stokpaardje van Ardy: de 3V's

Als er iets is wat Ardy in de afgelopen jaren heeft geleerd, dan noemt hij zijn stokpaardje: de 3V's. “Verbinding, vertrouwen en dán pas komt verandering. Natuurlijk heb ik zelf ook niet alle veranderingen fijn gevonden. In het onderwijs moet je meebewegen met politieke focus of beslissingen. Maar wie openstaat voor verandering en zichzelf blijft ontwikkelen, behoudt plezier in zijn werk. Ik durf dan ook niet te zeggen of het tegenwoordig slechter is gesteld met het reken- en leesniveau. Het hangt ervan af waarmee je het vergelijkt. Ik weet alleen dat je niet álles perfect kunt doen.”

Vanaf volgend schooljaar nemen Rianne van Schie en Heleen Feitsma het stokje van Ardy over. Een ding wil hij zijn Jong Leren-collega's nog meegeven: “Zoek de ontspanning met elkaar! Blijf elkaar zien en maak er iets moois van!”

Hoe maakt startende leerkracht Joëlla Pol de kernvakken aantrekkelijk?

“Door bewegend leren juichen kinderen om werkwoordspelling”

In welke vakken was je vroeger zelf goed?

“Ik was het verlegen meisje dat overal wel goed in was. Iets beter in rekenen dan in spelling. Mijn brede interesse zorgde er ook voor dat ik alles in me opnam, ik maakte aantekeningen en sloeg het op. Leren voor toetsen hoefde ik meestal niet. Nu heb ik ook geen sterke voorkeur voor bepaalde vakken. De afwisseling vind ik juist zo leuk.”

Hoe belangrijk vind jij de kernvakken?

“De basis moet staan. Maar ik vind dat de kernvakken en de zaakvakken juist zo mooi op elkaar kunnen aansluiten. Een goede balans is belangrijk. Het aanbod van nu is ook niet te vergelijken met vroeger, misschien dat daarom de resultaten ‘tegenvallen’. Want ik denk niet dat dat alleen aan corona toe te schuiven is. We moeten veel aanbieden en de verwachtingen zijn hoog. Daarbij is er thuis minder tijd en aandacht om bijvoorbeeld met een kind te lezen. Ik vind het essentieel dat het kind scoort op het niveau dat bij hem past, niet op het hoogste niveau. De druk mag er wat mij betreft wel een beetje af.”

Hanteren jullie een specifieke aanpak bij de kernvakken?

“Wij werken met het EDI-model: voordoen, samen doen, zelf proberen, en daarna echt zelfstandig aan de slag. Op mijn stageschool zat ik in het EDI-leerteam en heb ik me daarin verdiept. Die kennis kan ik hier heel goed toepassen. Het mooie van dit model is het

Dat Joëlla ‘iets met kinderen’ wilde gaan doen, was al snel duidelijk. De pabo leek een logische keuze. Maar ze wilde niet vastzitten aan bijvoorbeeld de kleutergroep. Daar leek het bij haar stageschool wel op neer te komen. Op IKC Triade is meer vrijheid. “Ik wist niks over de school, maar ik voelde direct een fijne sfeer. Een nieuw gebouw, een jong team. Ik dacht: ik doe het gewoon.”

eigenaarschap dat we stimuleren en het inzicht dat de kinderen krijgen in hun eigen leren. Ze stellen hierdoor veel meer vragen en ze leren dat het niet erg is om een keer een doel niet te halen. Dat levert in de school een cultuuromslag op.”

Wat doe jij zelf om de kernvakken aantrekkelijker te maken?

“Bewegend leren! Ik zit op school in het leerteam. Het is zo leuk om kinderen op deze manier gemotiveerd te maken voor dingen die ze anders misschien als saai zouden ervaren. Nu staan ze te juichen om werkwoordspelling. En ook buiten zijn zoveel mogelijkheden. Voor sommige leerkrachten is dat best wel een drempel, maar als je ermee begint, zie je snel resultaat. Begin eens met stellingen: bij ‘voor’ ga je op je stoel staan. Wie ‘tegen’ is doet een jumping jack. Het kan zo simpel zijn.”

Welke andere ontwikkeling rond kernvakken zie jij opkomen?

“Om iets goed te doen, is focus belangrijk. Daarom denk ik ook niet dat je allerlei grote veranderingen tegelijk moet doorvoeren. Het EDI-model en groepsdoorbroken begrijpend lezen hebben we nu goed opgepakt en daar is het effect van te zien. Nu pakken we bewegend leren weer meer op.”

Foto: Tycho Müller

SLO-manager Bernard Teunis gelooft in integratie van kern- en zaakvakken

“Minder verkavelen, minder werkdruk”

“De Staat van het onderwijs (2022) ademt basisvaardigheden. Ik denk ook dat het belangrijk is om mede na de lockdown de focus hierop te versterken. Uiteindelijk heb je zowel de kern- als de zaakvakken nodig. De oplossing ligt volgens mij in de verbinding.

Ook onderdelen als burgerschap en digitale geletterdheid zijn geschikt om te integreren in andere vakken en inbedden in thema's. Je combineert taal, wereldoriëntatie en digitale geletterdheid met in je achterhoofd de doelen die je wilt bereiken. Door minder te verkavelen, durf ik te de stelling aan dat ervaren werkdruk vermindert. Andere vakgebieden zijn een voertuig voor de kernvakken en andersom.”

Van spreekbeurt naar vlog: snel tot de kern

“Onze samenleving verandert, daar moeten we ons curriculum op aanpassen. Zo wordt meertaligheid een steeds belangrijker thema, mede door de instroom van vluchtelingen. Toch zullen 'oude' vaardigheden, zoals schrijven, nooit helemaal verdwijnen. In een digitale wereld moet je nog steeds een sterke redenering kunnen

typen of je verhaal in een logische volgorde kunnen overbrengen. De traditionele spreekbeurt, wordt misschien

een vlog of een pitch. Want om mensen te bereiken moet je tegenwoordig nóg sneller tot de kern komen. De kennis en vaardigheden die je leert bij kernvakken zijn hierbij van wezenlijk

belang. Het gaat uiteindelijk niet om de manier waarop je een som uitrekent, maar dat je weet wat je met die getallen kunt. Dat je een persconferentie met

ondersteunende grafieken kunt begrijpen. De komende periode actualiseren we daarom de kerndoelen.”

“Ik gun alle scholen het drone-perspectief”

“Zijn nieuwe kerndoelen dé oplossing om de juiste focus aan te brengen in het onderwijs? Hoe belangrijk ik mijn werk ook vind, de echte kwaliteit van onderwijs vindt natuurlijk plaats in de klas. Toch is het belangrijk om soms verder uit te zoomen en te denken vanuit doelen. Als het ware als een drone boven je werk te 'hangen'. Wij willen de doelen zo actualiseren, dat het onderwijs weet wat er verwacht wordt, maar dat een schoolteam ook ruimte ervaart om daarmee zelf het beste onderwijs te maken. Als scholen hoge ambities

stellen en ruimte ervaren om doelgericht te werken en elkaar met regelmaat durven bevragen 'doen we de goede

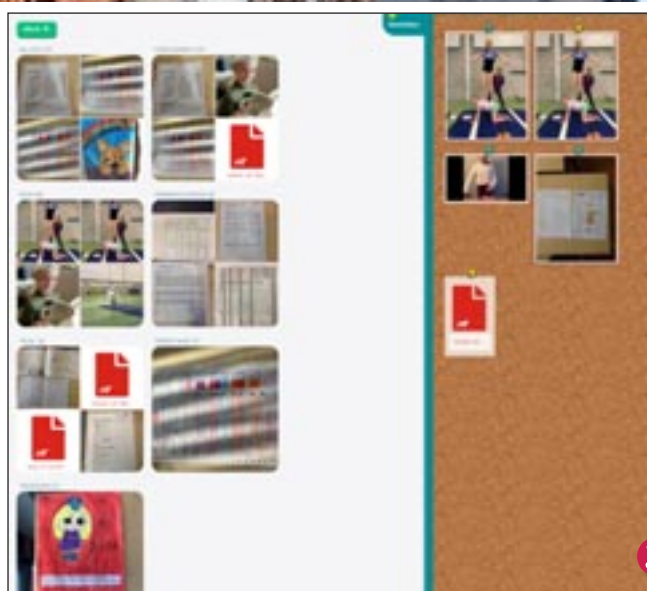
dingen, en doen we ze goed?', dan spreken we minder over verkavelde kernvakken, maar is ons onderwijs klaar voor nu én voor de toekomst.”

Bernard Teunis is als SLO-manager verantwoordelijk voor de afdeling primair onderwijs en het actualiseren van de kerndoelen. Met hem kijken we in de glazen bol: blijven de huidige kernvakken de kernvakken van de toekomst?

SLO is het expertisecentrum voor het curriculum.

Vanaf de zomer van 2022 start SLO met de actualisatie van de kerndoelen voor het primair onderwijs (en de onderbouw vo). SLO voert de regie, maar doet dit in nauwe samenwerking met leraren en vakexperts. Houd de website van SLO in de gaten voor alle ontwikkelingen van dit proces.

Snapshots

- 1 **Bestuurskantoor** - Een externe bestuurlijke visitatiecommissie heeft dit voorjaar bij ons onderzocht hoe onze werkprincipes (wij dagen uit, wij geven ruimte, wij werken samen) in de praktijk zichtbaar zijn. Lees binnenkort meer op intranet.
- 2 **De Reiger** - Ons nieuwe schoolplein is geopend! Playgrounds is bedoeld om alle kinderen een plek te geven waarin ze kunnen bewegen. Hierdoor kunnen zij zich fysiek, sociaal en cognitief beter ontwikkelen.
- 3 **Opmaat** - Een digitaal rapport met kwaliteiten, doelen en een prikbord met favoriete trotsmomentjes. De werkhoudingmeters, een methodepagina en een portfolio zijn ook onderdeel. Kinderen plaatsen hier zelf foto's, filmpjes of bestanden.
- 4 **De Franciscus** - In plaats van een rapport werken we met de 'Mijn Franciscus-tijd map'. Hierin staat informatie over ontwikkeling en talenten, afbeeldingen van werk waar de leerling trots op is en feedback vanuit de Kanjertraining.

Met Sprongen Vooruit: rekenen ervaren met je hele lijf

Hanneke Muller is leerkracht in groep 3 van De Franciscusschool in Bennebroek. Vorig jaar volgde ze de basiscursus Met Sprongen Vooruit (MSV). Ze werd zo blij van het plezier dat kinderen kregen in rekenen, dat ze nu ook de vervolgcursus doet. Inmiddels zijn in haar klas de leerlijnen van MSV leidend en is de methode aanvullend. Wat levert dat op, behalve heel veel rekenplezier?

Waarom ben je enthousiast over 'Met Sprongen Vooruit' en de manier waarop jij het inzet?

Met MSV kun je heel goed differentiëren, waardoor je de kinderen goed kan bedienen, zowel remediërend als verrijkend. Op dit moment zijn we binnen onze school met het VierKeerWijzer-thema 'aarde, sterren en planeten' bezig. Hoe mooi is het dat we nu de leerlijnen van tijd hieraan kunnen koppelen? Zo wordt rekenen geen apart vak, maar gaat het leven."

Hoe zet jij 'Met Sprongen Vooruit' in jouw klas in?

"Met behulp van de MSV-kalender en door mijn leerlingen te observeren, weet ik precies welk aanbod ik moet doen. De inhoud maar ook de vormgeving is heel aantrekkelijk. Dit maakt rekenen tot een zeer geliefd vak in groep 3. Maar ook bij de kleuters, waar wij ook werken met MSV. In een circuit (aan het begin van de dag) zijn bovendien diverse automatiseringsspelletjes opgenomen. Veel spellen van de vervolgcursus kun je ook buiten inzetten. Zo doe je aan bewegend leren, terwijl je de rekenstof verwerkt. Kinderen hebben vaak niet eens door dat ze met rekenen bezig zijn. "Hebben we dan al gerekend?", hoor ik ze vaak vragen."

Wat levert het de leerlingen op?

"Rekenplezier! Kinderen die net in groep 3 komen, zijn kleuters. Door op deze manier te rekenen, sta je nog heel dicht bij het spelend leren en ontdekken, zoals ze het gewend zijn. Natuurlijk ga je op een moment over op een meer formele manier van leren. Maar het samen doen, het interactieve, het samen ontdekken, blijft. Er zijn namelijk veel coöperatieve werkvormen, zowel in twee- als in viertallen, of met de hele klas. Zo blijft iedereen actief betrokken. Omdat bewegend leren een belangrijk onderdeel in MSV is, ervaren kinderen rekenen met hun hele lijf. Op een gegeven moment gaan kin-

deren eigen producties, ofwel zelf sommen maken. Ze leren rekenen op hun eigen niveau, waardoor ze zich competent voelen. Ze kunnen een som inbrengen, als het maar het gewenste

antwoord oplevert. Zo kunnen sommige leerlingen in groep 3 sommen produceren op m4-niveau of hoger. Maar ook kinderen die misschien nog niet zo vaardig zijn, kunnen hun producties inbrengen en zich gewaardeerd voelen."

Wat is het effect binnen de school?

"Het afwisselende en rijke leeraanbod is een verrijking in de school. Ik denk bijvoorbeeld dat het huidige leerjaar een betere aansluiting heeft op de leerlijnen van Snappet, waarmee we in groep 4 starten. Daarbij kun je naast Snappet ook MSV-materialen en -werkvormen hanteren. Binnenkort ga ik met onze IB'er de midden- en bovenbouw enthousiasmeren. Want ook daar kan Met Sprongen Vooruit een mooie aanvulling van het rekenonderwijs zijn."

Samenvatting jaarverslag 2021: een wisselvallig jaar

2021 was wisselvallig. Sommige perioden werden overheerst door corona, wat veel extra inzet vroeg van alle medewerkers en bovendien op diverse terreinen voor vertraging zorgde. Andere perioden verliepen 'normaal'. De inzet van NPO-middelen bood scholen extra mogelijkheden en gelukkig was er weer ruimte voor bijvoorbeeld schoolreisjes, die het onderwijs bijzonder maken voor leerkrachten en leerlingen. Marlies Bos en John van Veen blikken kort terug op 2021.

"Als bestuur heb je oog voor acute én toekomstgerichte vraagstukken. Dus hielden wij ons in 2021 naast corona en het lerarentekort ook bezig met de overgang van PO naar het VO (de start van Tienercollege 10&Meer), fusies van scholen en samenwerking met partners in de regio. We zijn enorm trots op onze scholen: ze hebben de acute vraagstukken met elkaar aangepakt en opgelost en tegelijkertijd oog gehad voor de kwaliteit van het (toekomstig) onderwijs. Alle scholen zijn overgestapt op IEP en een aantal scholen versterkten de samenwerking met de kinderopvang."

Wat valt op bij de inzet van de NPO-gelden?

- Een klein aantal scholen koos voor uitbreiding van de onderwijstijd (verlengde schooldag of huiswerkklas).
- Het grootste deel van onze scholen kiest voor verkleining van groepen en instructie/RT aan kleine groepjes. Daarnaast is geïnvesteerd in scholing van personeel op de didactiek van de kernvakken. Op bestuursniveau is geïnvesteerd in een bovenschoolse aanpak voor Bouw!, waarmee jonge risicolezers ondersteund worden in hun leesontwikkeling.
- Scholen die kiezen voor inzet op sociaal-emotionele ontwikkeling doen dat met name in de vorm van interventies met bestaande programma's of via extra inzet van gymlessen, bewegend leren of cultuur om groepscohesie te versterken en het welbevinden te vergroten.
- Een klein aantal scholen heeft ingezet op de ontwikkeling van executieve functies, en dan vooral door een training Leren leren voor leerkrachten, die vervolgens die kennis toepassen in de groep.
- Vrijwel alle scholen hebben ingezet op extra handen in de klas en/of verkleining van groepen: onderwijsassistenten, leraarondersteuners, leerkrachten en/of externe inhuur van personeel met de gevraagde expertise. Bovenschools is ingezet op expertisevergroting van de begeleiding van zij-instroom, flex-opleidingen en stagiaires.
- Veel scholen hebben ingezet op versterking van de randvoorwaarden en faciliteiten, zoals extra devices, software/licenties, materialen en inkoop van scholing.

UITGELICHT:

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Alle scholen hebben via een schoolscan in kaart gebracht welke uitdagingen corona heeft veroorzaakt. Ze kozen uit de 'menukaart' de meest kansrijke, passende interventies en overlegden hierover met MR-en. Na evaluatie van de eerste vijf maanden, zijn scholen tevreden over de resultaten van deze interventies. Helaas zijn ook door corona nog niet alle geplande interventies opgestart. Eventuele effecten zijn hierdoor nog maar beperkt zichtbaar.

Het volledige jaarverslag 2021 staat vanaf 1 juli op:
www.jl.nu/jaarverslag

Wat is leidend: leerling of leerstof?

Jaap Kralt, leerkracht groep 7, Theresiaschool:

"Onlangs rondde ik een e-learningmodule af, 'Lesgeven aan nieuwkomers' (Hélène van Oudheusden). In deze module wordt eens te meer duidelijk

dat jij als leerkracht met jouw leerstof op je kop kunt gaan staan, maar als jij je niet laat leiden door dat wat het kind nodig heeft, je de plank mislaat.

In kindgesprekken zoek ik samen met het kind naar dat wat hij of zij nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Een werkgroep bij ons op school heeft een goede cyclus voor kindgesprekken opgezet. Naast de spontane gesprekjes praten wij vier keer per schooljaar planmatig met het kind. Geen enorme administratie, de nadruk ligt op het luisteren naar het kind. Zo bied ik, met een zo goed mogelijk beeld van het kind, leerstof aan. In die volgorde."

Leonie Roodenburg, leerkracht, Opmaat:

"Bij taal, rekenen en spelling is de leerstof leidend, maar zeker ook de leerling daarbij. Mijn klas heeft wat moeite met rekenen. Ik kijk dan: wat moet extra geoefend worden? Dat doen we ook qua huiswerk. We hebben speciale huiswerkboekjes, maar we bieden aan wat de leerlingen nodig hebben. Bij zaakvakken is de leerstof leidend. Daarin komen onderwerpen aan bod die later terugkomen en verder uitgediept worden. Een leerling met veel interesse voor zaakvakken krijgt altijd de 'extra uitdaging' die bij de methode hoort. Dus daarin is zijn interesse leidend.

Wij hebben nu 3 groepen 7. In ons overleg staat centraal: kijk wat jouw klas nodig heeft. We wisselen uit, we doen het op dezelfde manier, maar daarvoor ook juist weer niet. Centraal staat: waaraan hebben leerlingen behoefte?"

Wilma Schoenmaker, IB'er, IKC Triade:

"Je hebt te maken met resultaten en leerdoelen, maar ik ben blij dat de leerlingen steeds zichtbaarder worden. Daardoor

komen hun behoeften steeds meer naar voren. Het inspelen op capaciteiten, wensen en behoeften is maatwerk. Met een passend onderwijsaanbod worden de onderwijsprestaties vanzelf beter. Wij heten niet voor niks Triade: we betrekken kinderen én ouders. Door een goede onderlinge relatie gaat het onderwijsresultaat omhoog. Dat is bewezen. Jammer dat er pas weer een inspectierapport in het nieuws was met de strekking 'het is niet goed genoeg'. Soms moet je durven denken: geldt dit voor ons? Houd de inspiratie en de motivatie erin. Ga uit van je eigen kracht. Alles heeft met elkaar te maken. Het is niet het een óf het ander. Je moet als kind ontvankelijk zijn om het onderwijs tot je te nemen."

Een nieuwe methode: goed gekozen!

De opdracht ‘kies een nieuwe methode’, is vaak een tijdrovende klus. Zeker als je dat voor alle vakken en alle scholen bij elkaar optelt. De ‘werkgroep methodekeuze’ probeert daarom een bepaalde mate van standaardisering binnen Jong Leren te bereiken. Zodat scholen snel, maar weloverwogen een nieuwe methode voor de kernvakken kunnen uitzoeken. “Op die manier kunnen we in de toekomst beter met en van elkaar leren en materialen uitwisselen”, benadrukken werkgroepleden **Femke van de Rotten en **Ivanka van Dijk**.**

Op elke shortlist van een kernvak komen twee of drie methodes die de werkgroep volledig heeft gescreend. Femke: “Deze methodes voldoen aan de visie op onderwijs van Jong Leren en aan onze eisen. Scholen behouden wel de mogelijkheid om hun eigenheid in het onderwijs te brengen. Zij kiezen de juiste methode voor hun leerlingpopulatie en onderwijsvisie.”

Onderbouwde keuze

“We beginnen een shortlist met het opstellen van een overzicht van alle beschikbare methodes nu en in de toekomst”, legt Ivanka uit. “Voor elk vakgebied ontwikkelen we een model om de methodes te vergelijken. Daarbij kijken we naar zaken als de visie op leren, het lesmodel, de differentiatiemogelijkheden en bijvoorbeeld aandacht voor samenwerkend leren.” “Bij de vergelijking van de methodes volgen we drie lijnen”, gaat Femke verder. “We laten de uitgever van de methode en een onafhankelijke onderwijsspecialist het model invullen en we vragen naar praktijkervaringen binnen en buiten de stichting. Alle werkgroepleden bekijken deze informatie afzonderlijk. Daarna gaan we vergelijken en komen we tot een onderbouwde keuze voor drie methodes.”

Beschikbare shortlists

De onderbouwing is voor alle scholen beschikbaar in de shortlist. Vervolgens kunnen schoolteams kiezen van welke methode ze een zichtzending aanvragen en welke proeflessen ze willen geven. De shortlists voor aanvankelijk technisch lezen en voor rekenen zijn inmiddels klaar. De volgende shortlists waaraan het team werkt zijn: voortgezet technisch lezen, begrijpend lezen en taal.

Joyce van den Bos,
leerkracht
groep 4,
Mariaschool

“Ik was direct vertrok

“Mijn hele leven heb ik met boeken doorgebracht. Mijn moeder was kleuterjuf en vanaf het moment dat ik kon lezen - ik was 6 jaar - was ik verkocht. Mijn ouders wisten dat ik direct ‘vertrokken’ was, zodra ik mijn boek pakte. Ik reageerde dan ook nergens meer op. Ik las ook regelmatig stiekem met een zaklamp onder mijn dekbed, omdat ik het boek gewoon niet weg kon leggen.

Gert van der Mark, administratief stafmedewerker, bestuurskantoor

Taal is belangrijk, vindt Gert. “Maar goed en precies kunnen rekenen is nog belangrijker voor het vrijwilligerswerk dat ik doe voor de vakbond CNV.” Zeven jaar geleden kreeg Gert meer vrije tijd beschikbaar. Die wilde hij zinvol besteden.

“Ik ging op zoek naar een besteding die bij mij paste. Ik ben altijd gek geweest op cijfers en rekenen. Ik doe mijn eigen boekhouding en vul zelf mijn belastingformulieren in. Toevallig wist ik dat het CNV regelmatig op zoek is naar vrijwilligers die anderen helpen met het invullen van de belastingpapieren.”

Jonge digibeten

Dat werk paste precies bij Gert. Enthousiast vertelt hij hierover: “Ik ben ook geïnteresseerd in ICT en samen met mijn kennis van boekhouden is het een prima combinatie. Om op de hoogte te blijven van de veranderingen in de belastingaangiftes ga ik elk jaar vier avonden op cursus.” De drukte van het invullen loopt vervolgens vanaf half maart tot half april. In die periode helpt Gert dus mensen die niet ICT-vaardig zijn, of zelfs angst hebben voor het invullen van de belasting-

aangifte. “Niet alleen oudere mensen vragen hierbij hulp, er blijken ook jonge digibeten te zijn. Een leuke mix van mensen, heel divers”, benadrukt Gert. “Ik kom mensen uit het onderwijs tegen, maar ook acteurs. Het zijn overigens niet alleen CNV-leden. Want tegen betaling kan iedereen van deze dienst gebruikmaken.”

Interesse in ICT en cijfers

Het thema van dit magazine, en met name rekenen, spreekt Gert aan. Als voormalig directeur en leerkracht heeft hij de veranderingen meegemaakt van cijferend rekenen met het stampen van tafels naar realistisch rekenen met verhaalsommen. Binnen zijn huidige functie valt Gerts interesse in ICT en cijfers samen met onder meer het accountbeheer van ParnasSys, de facturen in Spend Cloud en andere systemen die we gebruiken binnen Jong Leren.

ken zodra ik een boek pakte”

Mijn favoriete jeugdboek was Hasse Simonsdochter van Thea Beckman. Nu is dat De Boekendief van Marcus Zusak, maar ik lees eigenlijk van alles. Vooral boeken die iets met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben, hebben mijn voorkeur. Ik wilde vroeger graag docent geschiedenis worden.

Ik heb bijna al mijn jeugdboeken bewaard en lees deze nog regelmatig voor aan mijn dochters van 9 en 12. Zij lezen natuurlijk ook hun eigen favorieten zoals De Boomhut en Het leven van een loser. Voor groep 4 lees ik graag boeken van bijvoorbeeld Roald Dahl voor. Om de twee weken gaan we

met de groep naar de bieb, waar iedere leerling drie boeken mag meenemen: één voor op school, twee voor thuis. Vooral Heksje Lilly is populair bij de meiden.”

Deep learning: dichtbij of utopie?

Waar kleuters starten met zo'n 95% betrokkenheid op school, daalt dat cijfer in de loop der jaren aanzienlijk. Tot nog maar 25% in groep 8/VO. Daar ligt volgens Laura van Rossen een taak voor scholen en de overheid. "Betrokkenheid is de basis om je ergens voor in te zetten. Met deep learning, oftewel betekenisvol leren, kun je daar grote stappen in maken."

Om praktijkvoorbeelden te bekijken en meer te leren over hoe je deep learning inzet, gaan de directeurs van Jong Leren op 22 oktober op studiereis naar Vancouver. "Tijdens de studiedag in maart hebben we alvast mooie filmpjes bekeken en daar werd iedereen steeds enthousiaster van." Laura vindt vooral de sfeer kenmerkend: "Als kinderen meer zelf mogen bepalen wat ze leren, stijgt de betrokkenheid. Dat zie ik ook bij mij op IKC Triade waar we thematisch werken. En laatst nog toen groep 8 zelf een VO-dag mocht organiseren. Ze kwamen er samen uit en de motivatie was groot."

De leerkracht als activator

De leerkracht krijgt bij deep learning wel een andere rol, weet Laura te vertellen. "In het boek hebben ze het over de Activator, een aanjager. Denk aan een thema als 'De achteruitgang van de bij'. Kinderen bedenken zelf bijvoorbeeld dat ze een bijenhotel willen maken, met de 3d-printer of in Minecraft. Ze experimenteren, werken samen en leren creatief denken. Zo ontstaat een heel andere betrokkenheid dan wanneer je zegt: we gaan nu een bijenkorf maken. Als leerkracht houd je de lijnen goed in de gaten, zorg je dat het onderdeel taal aan bod komt en stuur je bij in het leerproces."

Lezen interessant maken

Niet alleen bij de zaakvakken kun je betekenis vol leren stimuleren. Laura noemt een voorbeeld uit Nieuw-Zeeland, waar kinderen uit een bepaald leerjaar allemaal hetzelfde boek lezen en daarover in discussie gaan. "Ze praten over inhoud, over karakters en wisselen online uit in welk personage ze zich herkennen. Het is een manier om lezen weer extra interessant te maken."

Durven loslaten

"Natuurlijk is het complex om zo'n verandering door te voeren", benadrukt Laura. "Maar bekijk alvast eens het praktijkboek deep learning met leerontwerpen.

6 competenties van deep learning:

- Karakterontwikkeling
- Burgerschap
- Samenwerking
- Communicatie
- Creativiteit
- Kritisch denken

Daarin vind je alles over de stappen, de pedagogische aanpak en de leeromgeving. Ik verwacht dat ons onderwijs er over 10 jaar echt anders uitziet. Maar dat vergt veel loslaten. Ook van de politiek ten opzichte van onze toetscultuur. En wij moeten een goede basis overeind houden. Hoe? Laten we daar binnen Jong Leren samen over nadenken."

Heb jij een innovatief onderwijsconcept gespot? Werk je aan een futuristisch leermiddel voor in de klas, of deel je graag je onaardse visie op de toekomst van onderwijs met je collega's? Dan bieden we je hier ruimte. Mail je idee naar info@jl.nu.